

DOMINIKA MORAVČÍKOVÁ¹

Sztrecsnó – Zlatné, 1380

(STREČNO – ZLATNÉ, R. 1380)

A legjobb korban mentem férjhez
egy halászhoz Zlatnéból.

Fivéremeim elvitte a pestis
és a termés is gyenge volt

az esküvőn mindent megettünk
amit folyó és malom adhatott

de még így is kevés volt.

Gödröcskék a kenyérben
a kelés során növekednek

az ételből nem lehet többet készíteni
sem erjesztéssel sem szenteléssel

és az emberi nagylelkűség
sem növekszik a szándékkal

Ezt tőled tanultam.

Tisztességes életet éltem

keresztény módra
és tutajos módra is megkereszteltek

¹ *Dominika Moravčíková* (1992) Sztrecsényben, a Zsolnai járásban született, jelenleg Kassán él. Az olomouci Palacký Egyetemen végzett film- és zenetudomány szakon. Jelenleg doktori hallgató a prágai Károly Egyetem Bölcsészettudományi Karának Zenetudományi Intézetében, szlovákiai roma gyerekek zenei oktatását kutatja. 2020-ban megjelent *Deti Hamelnu (Harmelni gyerekek)* című kötetéért neki ítéltek a Tatra Bank Alapítvány fiatal alkotói díját, és jelölték Arany hullám díjra. Idén látott napvilágot *Dom prejeleňa (Ház a szarvasnak)* című elbeszélés-kötete.

templomban és a Vág folyóban

tudok csirkehúst szeletelni
és fát hasítani

táncolni és tüzet elfojtani

vastag karjaim vannak
hajamban pünkösdi rózsza

a ház előtt bőröket tisztítok

a kertben rozmaringot nevelek.

Tavaszi végén erős esőzések jöttek

és akkor jöttél együtt a vízzel.

Azonnal, ahogy megláttam
a folyami gránit színében
ragyogó szemed
a szárazföldön élő férfiakhoz
nem hasonlító tested

a szőrzetet, mely beborít

a babonákból felismertelek.

Valakik már láttak az öbölben

mások ott, ahol sebesebb vizű a folyó

állítólag ellenállsz a hullámoknak és örvényeknek
vizes bevonat nőtt rajtad

a Vág medrének feneké táplált
és a nádasban aludtál.

Valaha madarak fészkeit raboltad ki
és az alapján, mit hallottam
dögevő is vagy.

Szinte semmit sem tudok rólad
csendben hordtam ki magzatod
mint egy halász gyermekét, aki
Zlatnéban született
(hogy részesüljön a keresztségben)
ám rögtön, amint megtanult járni,
a fiunk elszökött otthonról.
Nem tért vissza akkor sem, amikor
a Vág befagyott
azt halottam, hogy látták őt
Močidelnén
később még távolabb a Vág mentén.
Tudom, hogy már nem tér vissza –
a félelmet nem ismeri és éjszaka a csillagokat követi
kézzel fogja meg a halakat
ököllel töri fel a jeget
a húst kővel szeleteli
az anyját nem szereti.
Néha átkozom
ezt az irgalmatlan vidéket
és a szagokat, melyek ide csalogattak.
Az összes folyó közül
épp itt nálunk a Vágban
kell vízi embernek lennie
az összes kunyhó közül
épp az enyém
az összes csont és haj közül
az enyém.

Ne térj vissza, őrült vízi ember,
második gyerekeket nem tőled akarom

ha újra felbukkansz
már nem foglak rejtegetni

a vizet seprűvel az udvarra terelem
téged pedig feszülettel a kézben hajtalak el.

A férjem megöl

kibelez és szétveri
a koponyádat

az emberek a telepünkről
levágnak egy tincset a szakálladból

vagy kitépik egy fogadat hogy szerencsét hozzon

a szívedet megfőzik a kutyának.

Ne térj vissza Zlatnéra, kegyetlen
vízi ember
tűnj el és fulladj meg

nem a feleséged vagyok

nem tudom táplálni a húsod

nem tudom felnevelni a fiad

Pangey titka

(TAJOMSTVO PANGEY)

az óriási
foltos tojás
amely egy bizonyos
majdnem teljesen kifejelett
lényt tartalmaz

még egyben van.

A várakozás több száz napig tart
különböző vadak kockázatosan közelítettek
hogy megtudják, mennyire igazak a hírek.

A lény most a tojásház
biztonságos melegében pihen
a tojáshéj és az átlátszó,
rugalmas védőburok alatt
várakozik, töpreng, vélekedik.

Tekintettel a tojás jelenlétének hosszára
a száraz és esős időszakokban
nyilvánvaló, hogy a lény jól viseli, ha
a tojáshéjon át perzseli a nap
s ha kell, elviseli a világűr hidegét.

A foltos felület a mintázattal, mely a tojást
elrejtí, ám egyben ki is emeli
csillámlik a napfényben
és átokba kergeti a lehetséges ellenségeket.

Senki sem tudja, hogy ki
hagyta hátra ezt a túlméretes tojást
és azt sem, hogy mi történhet a kikelte után

a lény valószínűleg óriási méretű lesz
majd egyre csak nő és szélesedik –
apróbb teremtmények jobb, ha elkerülik
a környéket, hol a tojás található

és a kikelés időszakára menedékbe vonulnak.

Nagyobb teremtmények maradhatnak és figyelhetik a kikelést
majd a lény visítása alapján döntsék el,

hogyan biztonságos-e
azon a helyen maradniuk, ahonnan
még látható a tojás.

Nem ajánlott túl közel merészkedni
nem ajánlott a lényt minden áron
meglátni és vele megismerkedni

a kíváncsiság okozta halál
a lehetséges halálok legostobábbja.

MERVA ATTILA fordításai